

22.06.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Haziran 2022
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

22 Haziran 2022 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmelik
- Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Satın Alma ve İhale Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Hasan Kalyoncu Üniversitesi Yabancı Dil Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Danışmendiler Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2019/80, K: 2022/31 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 24/3/2022 Tarihli ve E: 2021/94, K: 2022/35 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/6/2022 Tarihli ve E: 2022/10, K: 2022/72 Sayılı Kararı

Tahıl için İstanbul'da dörtlü görüşme

Cumhurbaşkanlığı kaynaklarının aktardığına göre, tahıl koridoruna ilişkin olarak bu hafta askeri bir heyet detayları görüşmek üzere Rusya'ya gidecek. Kaynaklar, 10 güne kadar İstanbul'da dörtlü bir zirve yapılacağını ifade etti. Dörtlü toplantıya Cumhurbaşkanı Erdoğan ve BM Genel Sekreteri'nin katılması bekleniyor.

Tahıl krizini çözme amacıyla İstanbul'da dörtlü görüşme yapılması planlanıyor.

Cumhurbaşkanlığı kaynakları bu hafta askeri bir heyetin ayrıntıları görüşmek üzere Rusya'ya gideceğini belirtti.

Kaynaklar, 10 güne kadar İstanbul'da dörtlü bir zirve yapılacağını ifade etti. Zirveye Rusya ve Ukrayna heyetlerinin yanı sıra Cumhurbaşkanı Erdoğan ve BM Genel Sekreteri de katılabilir.

Habertrkn haberine göre, Ukrayna koordinasyonunda oluşturulacak koridordan Rusya gıda ürünlerinin de taşınması sağlanacak.

Odessa'daki dört liman üzerinden üç koridor açılması ve buradan çıkacak gıda rnlerinin Türkiye'ye yüzde 25 oranında ucuz satılması da gündemde.

Oluşturulacak koridordan sekiz aya kadar 30-35 milyon ton gıda çıkarılması bekleniyor.

Kasaplar Federasyonu'ndan kurbanlık açıklaması

Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanı Osman Yardımcı, herkese yetecek kadar kurbanlığın olduğunu belirterek, "Her bütçeye uygun kurbanlarımız da mevcut. Kurbanlıklara abartıldığı gibi büyük bir zam yok." dedi.

Türkiye Kasaplar Federasyonu Başkanlığı'na seçilen Antalya Kasaplar Odası Başkanı Yardımcı, Kurban Bayramı'na ilişkin hazırlıklarının sürdüğünü söyledi.

Özellikle mahalle aralarında hijyen kurallarına uyulmadan yapılan kesimleri engelleyeceklerini belirten Yardımcı, kasap olmadığı halde kıyma çeken yerlere yönelik de çalışma başlattıklarını söyledi. Yardımcı, kasap olmayanın et çekemeyeceğini, bunun iki yıl önce çıkarılan kanunla yasaklandığını vurguladı.

Kurban Bayramı'na yönelik hazırlıkların da yapıldığını anlatan Yardımcı, şunları kaydetti: "Tüm illerde kasaplarımız Kurban Bayramı için hazır. Bazı illerde odalarımız belediyelerimize kesim için eleman desteği sağlıyor. Bazı provokatörler var, 'Kurbanlık az, yoksa ithal mi gelecek' diyenler var. 'Kurbanlıkların fiyatı 10 bin liradan başlıyor' diyorlar. İtibar etmeyin. Herkese yetecek kurbanımız var, her bütçeye uygun kurbanlarımız da mevcut. Kurbanlıklara abartıldığı gibi büyük bir zam yok."

Ekmek fiyatlarını frenleyen uygulamanın süresi belli oldu

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, ekmek fiyatlarını belirlemek için uygulanan un regülasyonunun 2022-2023 hasat dönemine kadar devam edeceğini belirtti.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, ekmek fiyatlarını frenleyen un regülasyonuna yönelik önemli açıklamalarda bulundu.

Akıllı Tarım programına konuk olan Ahmet Güldal, Bloomberg HT Tarım Editörü İrfan Donat'ın TMO'nun un regülasyonunun son olarak 1 Haziran'da yeniden uzatılmasının ardından sürecin nasıl devam edeceğine dair sorusuna, "Geçen yıl başlatılan uygulamanın yeni hasat dönemine kadar devam edeceği ilan edilmişti. Mayıs ayı sonuna; yani yeni hasat dönemine geldiğimizde, un fiyatlarının minimize edilmesi noktasında ekmek üreticilerine piyasanın yüzde 35-40 oranında daha ucuz fiyattan un teslim edilmesini sağlayarak undan kaynaklı ekmek fiyatlarındaki artışın minimize edilmesi sağlandı. Enflasyon ile mücadelenin yoğun bir şekilde yaşandığı bu dönemde, bu sürecin TMO tarafından sürdürülmesi ve önümüzdeki hasat dönemine kadar regülasyon programının devam etmesi planlanmakta. 2022-2023 hasat dönemine kadar bu regülasyon devam edecek" şeklinde yanıt verdi.

"Geçen yıldan çok daha iyi bir rekolte söz konusu"

Bu yıl özellikle arpada geçen yıldan çok daha iyi bir rekoltenin söz konusu olduğunun altını çizen Güldal "Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ürün teslim eden üreticilerimizin 2022

22.06.2022

yılı 1 Eylül'e kadar TMO'ya satmaları kaydıyla buğdaydan alacakları ton başına 1000 TL, arpadan da alacakları 500 TL'nin ödemesi Ekim ayında yapılacaktır" dedi.

Gürdal "Üreticilerimizin üretmiş oldukları mahsulün fazlasını mümkün olduğu kadar TMO olarak almak ve içeriden stoklarımızı oluşturmak istiyoruz. 2022-2023 tüketim dönemi dediğimiz Eylül ayından bir sonraki hasat dönemine kadar TMO'nun regülasyon programları kapsamında mutlaka stok oluşturması gerekiyor. Bu avantajların sağlanmasının sebebi yerel piyasadan stok oluşturmak.

Geçen sene, Türkiye'de az miktarda üretilen ürünün, ihtiyaç kadar olan miktarını Türkiye'de bulundurmak için düzenlemeler yaptık. Bu yıl Türkiye, hemen hemen kendine yetebilecek miktarda mahsul üretimi dönemini yaşıyor. Dolayısıyla bu yönüyle geçen yıldan ayrışıyor" diye konuştu.

TMO topraktan borç biçiyor

Kamu işletmelerini batıran kötü yönetim TMO'yu da borç batağına saptı. TMO'nun mali borçları bir yılda 3,6 milyar TL artışla 5,5 milyar TL'ye ulaştı.

İktidarın tarım politikaları, üreticiyi batağa sürükleyen uygulamaları beraberinde getirerek yüz binlerce çiftçinin borca saplanmasına neden oldu. Toprağı çoraklaştıran kötü yönetim, çiftçilerle birlikte tarım alanında faaliyet gösteren kamu kurumlarının mali yapısını da alt üst etti.

BirGün'den Mustafa Bildircin'in haberine göre, hububat piyasasını düzenleyici tedbirler almak ile görevlendirilen Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) mali verileri de tarımdaki çöküşe ayna tuttu. İdarenin borçları 2020 yılından 2021 yılının sonuna kadar katlanarak arttı.

KREDİ BORCU KATLANDI

TMO'nun 31 Aralık 2021 itibarıyla geride kalan cari dönemdeki toplam borcu belli oldu. İdarenin kısa vadeli mali borçları 2020 yılına göre 3,6 milyar TL artarak 2021 yılında 5,5 milyar TL'ye çıktı. TMO'nun 2021 yılında 5,3 milyar TL olan banka kredisi borcunun 2020 yılında 1,9 milyar TL olduğu belirtildi. İdarenin mali borçlarının tamamının banka kredilerinden oluştuğu bildirildi. Verilere göre, bankalara olan 5,5 milyar TL'lik borcun 3,8 milyar TL'sini resmi bankalardan, 1,6 milyar TL'sini ise özel bankalardan, "Alımın finansmanı için" alınan krediler ve kredi faizleri oluşturdu.

22.06.2022

İdarenin ticari borçlarında kaydedilen yıllık artış da dikkati çekti. Buna göre, 2020 yılında 39 milyon 198 bin TL ticari zararı bulunan TMO'nun 2021 yılı ticari zararı yüzde 319 artarak 164 milyon 572 bin TL olarak kaydedildi.

KAMBIYO ZARARI

TMO'nun Türk Lirası'nın değer kaybından kaynaklı zararı da mali raporlar ile ortaya konuldu. Verilere göre, TMO 2021 yılında 4 milyon 432 bin TL'lik kambiyo zararına uğradı. Zararın 4 milyon 423 bin TL'si "**USD kur farkı zararları**", 8 bin 151 TL'si ise "**Euro kur farkı zararları**" kalemine yazıldı.

Petrol fiyatlarında günlük düşüş yüzde 4'ü gördü

Petrol fiyatları, ABD Başkanı Joe Biden'ın ülkede keskin yükselen yakıt fiyatlarını düşürme çabalarıyla varil başına yüzde 4 geriledi.

ABD Başkanı Joe Biden'ın hızla yükselen akaryakıt fiyatları ile mücadele için Kongre'den galon başına 18 cent olan federal verginin yaz ayları için askıya alınmasını istemeye hazırlanması petrol fiyatlarını düşürdü.

Fiyatların gerilemesinde, Biden yönetiminin ABD'nin büyük petrol şirketlerine baskıyı artıracakı beklentileri de etkili oldu.

NYMEX'de Batı Teksas petrolünün varil fiyatı 4 dolar düşüşle 105,48 dolara gerilerken, ICE'de Brent petrolünün varil fiyatı 3,87 dolar kayıpla 110,78 dolar seviyesine indi.

ABD'nin önde gelen 7 petrol şirketinin yöneticileri yarın Başkan Biden ile bir araya gelecekler.

Altın fiyatları üst üste 4 seanstır geriliyor

Altın, doların yükselişle hafif gerilese de yatırımcılar merkez bankalarından faiz artırımlarıyla ilgili ipucu beklerken dar aralıkla işlem gördü. Altının spot piyasadaki ons fiyatı yüzde 0,3 gerileyerek üst üste düştüğü dördüncü seansta 1.827 dolara indi.

Selman Türkiye'ye geliyor

Petrol zengini Suudi Arabistan'ın Veliht Prensi Muhammed bin Selman, bugün Türkiye'ye gelerek iade-i ziyarette bulunacak.

Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayeti sonrası bozulan Ankara- Riyad ilişkilerinde yeni sayfa açılıyor.

Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman, bugün Türkiye'ye geliyor.

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, Prens Selman'ı Beştepe'de ağırlayacak.

Ziyarette iki ülke arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi beklenirken gündemin ağırlıklı olarak ekonomi olacağı tahmin ediliyor.

Gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın İstanbul'da öldürülmesinin ardından ilk resmi ziyaret olacak.

Görüşmede iki ülke ilişkileri başta olmak üzere, bölgesel ve uluslararası gelişmeler ele alınacak.

Ayrıca, iki ülke arasında bir dizi ticari anlaşmanın da imzalanması bekleniyor.

Piyasaların beklediği ise, iki ülkenin Merkez Bankaları arasında 10 milyar dolarlık swap anlaşmasının imzalanıp imzalanmayacağı.

Dolar kurundaki yükseliş 17.35 TL'ye kadar çıkarken ziyaret sonrası dolar kurunun düşüp düşmeyeceği merak konusu.

BM: Haftada 800 Suriyeli Türkiye'den ülkesine dönüyor

Birleşmiş Milletler (BM) temsilcisi Philip Leclerc, haftada yaklaşık 800 Suriyeli mültecinin kendi isteğiyle Türkiye'den ülkesine döndüğünü ama koşulların çok sayıda kişinin dönüşüne elverişli olmadığını söyledi.

Suriye'de iç savaşın başladığı 2011 yılından itibaren savaştan kaçan Suriyeliler sığınmacı olarak Türkiye'ye gelmeye başladı. Birkaç yıl içinde Türkiye ev sahipliği yaptığı 3.7 milyon Suriyeli ile dünyanın en fazla göçmen ve sığınmacıya ev sahibi olan ülkesi haline geldi.

Suriye'nin yanı sıra diğer ülkelerden de Türkiye'ye gelen mülteci ve göçmenlerin sayısının yüksekliği geçtiğimiz yıllarda kamuoyunda tepkilere yol açtıktan sonra tekrar kamuoyunun gündemine geldi.

Ankara, yaklaşık bir milyon Suriyeli mülteciyi Suriye'nin kuzeybatısında yapılacak briket evlere yerleştirmeyi planladığını belirtmişti.

Uluslararası kamuoyunda destek bulamayan planla ilgili Reuters'a konuşan Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (UNHCR) Türkiye temsilcisi Leclerc, kuzeybatı Suriye'de çok sayıda mültecinin geri dönmesi için uygun koşullar olmadığını söyledi.

Leclerc, "Suriye'de şu anki belirsizlik kitlesel gönüllü geri dönüşe müsaade etmiyor." dedi.

22.06.2022

Leclerc her hafta çoğu bekar yaklaşık 800 Suriyelinin Türkiye'den ülkelerinin farklı yerlerine döndüğünü, fakat birçoğunun Türkiye'de maddi durumları daha iyi olduğu için burada kalacaklarına inandıklarını söyledi.

"Suriye'de görülen sınırlı ilerleme göz önüne alınırsa doğal olarak insanlar geleceklerinin orada değil, Türkiye'de olduğuna inanıyor." diyen Leclerc, Suriye'de siyasi, sosyal ve ekonomik durumun kötüye gittiğini savundu.

Leclerc ayrıca Türkiye'nin Rusya, Ukrayna ve BM ile beraber Karadeniz'den dünyanın geri kalanına ihracatı Rus işgali tarafından engellenen tahılların taşınmasını sağlamasının önemli olduğunu söyledi.

Leclerc Rusya'nın şubatta Ukrayna'yı işgalinden beri 145,000 Ukraynalı Türkiye'ye geldiğini, daha önce oturum izni sahibi 20,000 Ukraynalı'ya ek olarak 10,000'inin daha oturum izni aldığını söyledi. Türkiye'ye gelen Ukraynalılardan yaklaşık 5,000'i de uluslararası koruma başvurusunda bulundu.

AKP'li Yılmaz Tunç: Ek bütçe milletimize, milletimizin refahı için aktarılacak

AKP'li Yılmaz Tunç, makro ekonomik göstergelerde yaşanan gelişmeler nedeniyle devletin gelirlerinde artış meydana geldiğini, bu gelirin ek bütçeyle millete, milletin refahı için aktarılacağını söyledi.

TBMM Genel Kurulunda, gündem dışı konuşmalardan sonra grup başkanvekilleri yerlerinden söz aldı. CHP Grup Başkanvekili Engin Özkoç ek bütçeye itiraz ederek, "Kurtuluş için çare ek bütçe getirmek değildir. Çare ekonominin başındaki ekonomisti, yani Tayyip Erdoğan'ı değiştirmektir" derken AKP Grup Başkanvekili Tunç, "Artan bu gelir ek bütçe ile yine milletimize, milletimizin refahı için aktarılacak" diye konuştu.

"ÇARE EKONOMİNİN BAŞINDAKİ EKONOMİSTİ, YANI TAYYİP ERDOĞAN'I DEĞİŞTİRMEKTİR"

Ek bütçe teklifinin TBMM'ye sunulduğunu anımsatan Özkoç, zenginliği katlayan, yoksulluğu büyüten AKP bütçelerinden bir tanesinin daha Meclis'te olduğunu savundu.

Özkoç, bütçenin zaten yarı yarıya eridiğini öne sürerek, şöyle konuştu:

"Kur yükselişi sürüyor, enflasyon artmaya devam ediyor, faizler yükseliyor. Ne ilk bütçede ne şimdi önümüze konulan ek bütçede halk yok, istihdamı artıracak bir çıkış yok, devletin borç yükünü azaltabilecek bir seçenek yok. Ne var? Kur korumalı mevduat için 40 milyar liralık ödenek var, borç faizi için 89 milyar lira var, yandaşlara otoyol ve köprüler için dolar üzerinden verdiğimiz garanti ödemeleri için 5,6 milyar lira var.

Yine yandaşlara gidecek şehir hastanesi ödemeleri için 4,3 milyar lira ek ödenek var. Parası olanlar, saraya yakın durabilenler için fırsat kapıları var. Halk için umut yok. Buradan kurtulmamız için, kurtuluş için çare ek bütçe getirmek değildir. Çare ekonominin başındaki ekonomisti, yani Tayyip Erdoğan'ı değiştirmektir."

"ARTAN GELİR, MİLLETİMİZİN REFAHI İÇİN AKTARILACAK"

AKP Grup Başkanvekili Yılmaz Tunç, ek bütçe ile 880 milyar lira harcama, 1 trilyon 80 milyar lira gelir öngörüldüğünü belirterek, "Makro ekonomik göstergelerde yaşanan gelişmeler nedeniyle gelirlerimizde artış meydana gelmiştir. Artan bu gelir ek bütçe ile yine milletimize, milletimizin refahı için aktarılacak. Bu nedenle ek bütçeye ihtiyaç duyulmuştur." dedi.

Tunç, ek yardımlar, sosyal adaleti sağlayıcı tedbirler, üretimi ve yatırımları destekleyici adımlar ve çalışanların mali haklarını destekleyici iyileştirmelerin, ek bütçe sayesinde millet için kullanılabileceğini dile getirdi.

Marmaris'teki orman yangında 30 ev tahliye ediliyor

Muğla'nın Marmaris ilçesinde ormanlık alanda yangın çıktı. Yangına havadan ve karadan müdahale başladı. Alevlerin orman içindeki yerleşim alanlarına yaklaşması nedeniyle Bördübet mevkinde bulunan 30 evde tahliye işlemleri başlatıldı.

Marmaris'te Hisarönü Mahallesi Bördübet mevkinde ormanlık alanda henüz belirlenemeyen nedenle yangın çıktı. Alevler rüzgarın da etkisiyle kısa sürede yayıldı. Yangına havanın kararması nedeniyle karadan çok sayıda arazöz, personel ve iş makineleriyle müdahale sürüyor.

Rüzgarın da etkisiyle kısa sürede geniş alana yayılan yangın için bölgeye yakın illerden de itfaiye ekipleri sevk edildi. Yangın bölgesine görevlilerin dışında kimse alınmıyor.

30 evde tahliye işlemleri başlatıldı

Alevlerin orman içindeki yerleşim alanlarına yaklaşması nedeniyle Bördübet mevkinde bulunan 30 evde tahliye işlemleri başlatıldı. Evleri gezen jandarma ve polis ekipleri, vatandaşların dumandan ve yangından etkilenmemeleri için evlerini boşaltmalarını yönünde uyarıda bulunuyor.

Vatandaşlar evlerini ve ahırlarda bulunan hayvanlarını boşaltmaya başladı. Bazı mahalle sakinleri ise evlerinin yanacağı endişesiyle gözyaşı döktü.

Muğla Valisi Orhan Tavlı da bölgede çalışmalarını takip ediyor. Yangının kontrol altına alınması için ekiplerin yoğun bir çaba sarf ettiklerini aktaran Tavlı, tüm imkanların seferber edildiğini, takviye ekiplerin yangın bölgesine yönlendirildiğini kaydetti.

Bakan Kirişçi: İlk müdahale 20.10'da yapıldı

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, yangına yönelik çalışmalarını incelemek üzere bölgeye gitti.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, yangına ilk müdahalenin dün saat 20.10'da yapıldığını bildirdi. Kirişçi, sosyal medya hesabından Marmaris'te başlayan orman yangınına ilişkin paylaşımında bulundu.

Söz konusu yangını "Yangın Yönetim Merkezinden" takip ettiklerini belirten Kirişçi, "Yangın 20.02'de başladı. 20.10'da ilk müdahale yapıldı. An itibarıyla 144 arazöz, 13 dozer, 576 kahraman personelimiz yangına müdahale ediyor. Devletimiz tüm kurumlarıyla teyakkuz halinde yangına müdahale ediyor." ifadesini kullandı.

Mehmetçik yangın bölgesinde

Muğla'nın Marmaris ilçesinde ormanlık alanda çıkan yangına yönelik söndürme çalışmalarına Mehmetçiğin de destek verdiği bildirildi.

Milli Savunma Bakanlığından alınan bilgiye göre, bölgede görevli Deniz Kuvvetleri Komutanlığına ait insansız hava aracı tarafından tespit edilen yangına müdahale için Muğla Valiliğinin talebi üzerine Aksaz Üs Komutanlığından su tankeri, dozer, arazöz, yangın söndürme araçları ile personel görevlendirildi.

Durdurun fiyatları asgari ücret artacak

Şeref OĞUZ

22 Haziran 2022 Çarşamba

Aralık ayını hatırlıyorum. Asgari Ücret Komisyonu yoğun; işçi-işveren tarafı sıkı pazarlıkta... Kamu kesimi denge arayışında... Tarafların tartıştığı konu; asgari ücret artışı %30 mu olsun yoksa %35 mi? Sonra? Cumhurbaşkanı sürece katılıyor ve asgari ücrete beklentilerin de üzerinde %50,5'lik zam geliyor.

Enflasyon henüz 20'lerinde iken yapılan yorumlara bakıyoruz; "asgari ücretliye yapılan bu zam, 2022'de çalışanın rahat soluk almasını sağlayacak..." Peki ya tecelli? Bırak 2022'nin tamamını, henüz ilk yarı tamamlanmadan zam buharlaşıyor ve ücretli yeniden hayat pahalılığı pençesinde kıvranıyor.

ZAMMI BEKLEYEN BEKLEYENE

Şu günlerde başta asgari ücret olmak üzere çalışanın satınalma gücünü artırmanın yolları aranıyor. TÜSİAD bile "asgari ücret yılda 2 kez artmalı" söyleminde. Hatta kamuyu beklemeden çalışana birinci, ikinci zammı yapan dahi var. Enflasyona karşı ücretliyi korumak, çalışma barışı için de şart.

Fakat sorun şu ki asgari ücreti değil yılda 2 kez, hatta 4 kez dahi arttırsak, çalışana enflasyon oranına zam dahi versek, bu ne kadar dayanacak? Asgari ücrete zam geldiğinde, ilgili ilgisiz çok şeyin fiyatı tırmandırılmış, ev, araba, emtia, gıda satıcıları bu zammı kısa sürede etiketlere yapıştırıvermişti.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Fiyat-ücret sarmalı nedir?

Enflasyonun tırmanma sürecinde önce fiyatlar çıkar, ücretler geri kalır. Bir süre sonra toplumsal tepkiler ile ücretlerin artışı gündeme gelir. Ücret artışları ardından bu defa etiketler, ücretlerdeki artışa yakın oranda güncellenir, zamlanır.

Bu sarmal nereye kadar gider?

Ücretlerle fiyatlar bir kez yarışa girdiğinde iki olası sonuç bizi bekleyecektir. 1- Tıpkı 2002 krizinde olduğu gibi bir ekonomik yıkım, 2-enflasyonla kapsamlı mücadelenin kazanılması ardından bu yarışa son vermek...

NOT

ŞİMŞEKTEN SONRA GÖK GÜRÜLTÜSÜ BEKLER GİBİ

Ücret-Fiyat Sarmalı bir kez tetiklenmeye görsün... Aslında bu sarmal, yılbaşında asgari ücrete yapılan %50,5'lik zamlarla tetiklenmişti. Ardından fiyatlar genel seviyesi hızla tırmanışa geçmiş, önce %20'li yüzdeler, ardından %30'lar, %50'ler derken TÜİK'in resmi ama gayriciddi verilerinde dahi %73,5'i bulmuştu.

Şimdi sıra, ücret zamlarında... Özel sektörün bir kısmı yaptı, diğerleri de asgari ücret söylemlerinin bir sonuca bağlanmasını bekliyor. Ama olacaklar belli... Ücretlere yapılan zamlar, çok kısa sürede, sektörüne ve ürününe bağlı olarak değişken oranlarda etiketlere yansıtacak.

Olması gereken; enflasyonu düşürmektir. Eğer ücret artışlarıyla Cumhurbaşkanı'nın söz verdiği gibi, halkın satınalma gücü arttırılacaksa, fiyatların en azından bir süre yerinde saymasını sağlamak şart. Enflasyon hız kesmeden ücret yapacağın zam, bir süre sonra etiketlerde yerini alacaktır. Tıpkı şimşekten sonra gök gürültüsü bekler gibi...

İklim ve kalkınma ikilemi?

Filiz KARAOSMANOĞLU

22 Haziran 2022 Çarşamba

Ateşi keşfeden insan odunla pişirme ve ısınma yaptığında ilk yanma gazını doğaya salarak, katı atık küle sebep oldu. Tarım, cevherleri işleme ve kömürün keşfi ile coşan endüstrileşmeyle çevre ve iklime giderek artan olumsuz etki yarattık.

Tekerlek, tren, gemi, otomobil derken devasa sektörlerle bugün dijitalleşen dünyadayız. Gezegendeki su ve kara ekosistemlerinin sağlığını, doğadaki ahengi bozduk. Ekonomik sorunlara bir de pandemi eklenince ve de ardından savaş ile kalakaldık. Üç acil sorunumuz var: Biyoçeşitlilik; Kirlilik; İklim. Vaziyet ortada. Aslında ne yapılması gerektiğini iyi biliyoruz. Günlük ve endüstriyel yaşam sürdürülebilir yönetilmeli. Yok sayanlar, hele bir ekonomi iyileşsin biz de ileride yaparız diyenler büyük yanılgı içindeler. Durumu sadece ek bir maliyet olarak görenleri neler neler bekliyor? Bilenler şimdi gülümsedi. Bilmeyenler, bilmek istemeyenler ise bana güldü. Titresinler mücrim gibi baktıkça istikballerine. Çünkü her birimize düşen görevler, ödevler var.

Birleşmiş Milletler (BM) ve Avrupa Birliği (AB) planlama ve hedefleriyle eşgüdümdeki ulusal mevzuatımız önümüzde. Gerekli mevzuat yenilemeleri için de uğraşyoruz. Sanayi ve tarım yaşamımız için üretirken, insan tüketirken şehirler ve ülkeler kalkınmalı, ekonomi büyümelidir. Büyümeye çalışırken iklim değişikliği ile mücadele ve kalkınma arasında bir ikilem (dilemma) yok. Burada üç tanım mühim: Yeşil Büyüme; Yeşil Dönüşüm; Yeşil Ekonomi. Bu tanımlar BM, AB, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile Dünya Bankası nezdinde kabul görmekte, BM Gündem 2030:Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları gerçekleştirilmesi için verilen sözün temel dayanaklarını oluşturmaktadır. Aşırı yoksulluğu sona erdirme; Eşitsizlik ve adaletsizlik ile mücadele; İklim değişikliği ile mücadele için ülkeler söz verdi. Yeşil Dönüşüm ile kalkınma görevimiz var.

Yeşil demek kolay değildir. Halen “Yeşil Ürün” yok. Yeşil'in tanımı yok. Yeşil niteleme için standartlaştırılmış bir ölçüm seti yok. Endüstri ve üçüncü taraf onaylayıcılar tanımlar ve standartlar üzerinde çalışıyor. Bir yanda da biz sadece doların yeşilini biliriz diyenler de var. Bu bana, yüzüme söylendi. Hatta iklim, üretim, ihracat

başlıklarını bilgilere göre konuşurken birden bana “Bırakalım bunları. Reel sektöre bakalım hocam” da dendi. Gerçek nedir? Akçe gerçektir. Maliyet gerçektir. Lakin gezegene maliyet de acı gerçektir. Bu acı gerçek için gayret etmeyenlere, sürdürülebilirlik yönetimi ile ilerlemeyenlere akçe yok artık. Finansa erişim Yeşil Büyüme’yi başaranlar, Yeşil Dönüşüm’ün paydaşları için öncelikli. Yeşil Dönüşüm için iş dünyası iklim direnci kazanmalı ve Yeşil Ekonomi fırsatlarını öğrenmeli. Dünya Bankası’nın yeni açıklanan Türkiye İklim ve Kalkınma Raporu (CCDR), Türkiye örneği çıkarılarak, kuruluş adı ile iştiğal alanına göre okunduğunda iş dünyamıza yol gösterici nitelikte. Sektörler, alt sektörler, kuruluşlar iklim ve kalkınma ikilemi olmadığını, sera gazı salım azaltımı seçeneklerini, iklim dirençli Yeşil Büyüme fırsatını görecekler. Raporda ülkemizin sera gazı azaltımı için etkili ve uygun eylemleri gerçekleştirmesinin, iklim taahhütlerini yerine getirmesinin kamu ve özel sektör yatırımları gerektirdiği belirtilerek, 2022-2040 döneminde 146 Milyar Dolar tasarruf sağlanabileceği ortaya konuyor. Bu ekonomik kazanım hesabını şirketlerimiz de yapabilir. Sürdürülebilirlik yönetimine, iklim dostu üretime başlanmalı. Başlayanlar da çevresel, sosyal, yönetim göstergelerini sürekli iyileştirmeli. Çünkü Yeşil Dönüşüm hiç bitmez.

Abdulkadir Selvi

Yazarın Tüm Yazıları >

Yeni bir çözüm süreci mi başlatılıyor

Öcalan'a görüş izni verileceğine ilişkin kulis haberi yazarken ciddi bir endişem vardı. Bu da birilerinin hemen yeni bir çözüm süreci mi başlatılıyor şeklinde tartışma açmasıydı.

Sorun böyle bir tartışmanın açılmasında değil, amacının dışında başka yerlere çekilmesindeydi.

O nedenle altını çizerek yeni bir çözüm sürecinin başlatılmadığını yazdım. Sadece Öcalan'la ilgili bir istismarın ortadan kaldırılmasına dönük bir adım atılacağını ifade ettim. Kardeşi Mehmet Öcalan'ın ya da HDP milletvekili olan yeğeni Ömer Öcalan'ın İmralı'ya gönderilmesinin söz konusu olduğunu belirttim. Öcalan, yakınlarından biriyle görüşülecek.

BAHÇELİ PRİM VERMEDİ

Ama birileri çözüm süreci üzerinden AK Parti'yi vurmaya, MHP'yi kaşımaya çalıştı, birileri de buradan bir rol kapabilir miyim diye işin üzerine atladı.

MHP Lideri Bahçeli bu tür yorumlara prim vermedi. Onlar da beklediklerini bulamadılar ama bu işi istismar etmeye devam edecek gibi görünüyorlar.

O nedenle bir kez daha yeni çözüm sürecinin gündemde olmadığını belirtme gereği duydum.

PERVİN BULDAN'IN TESPİTİ

Daha önceki çözüm sürecinde kilit rol üstlenenlerden biri olan HDP Eş Genel Başkanı Pervin Buldan'ın, "Bugünlerde yeni bir şey konuşuluyor. Yeni bir çözüm süreci var mı, yok mu diye herkes kulislerde bir laf attı ortaya... Lafı atanların da ortada ne çözüm süreci olduğuna dair belgeleri ne de izlenimleri var... Bu lafların içi boş" tespitine katılıyorum.

METROPOLLERDEKİ KÜRT OYLARI

2023 seçimlerine giderken her parti oylarını artırmak için çalışıyor. AK Parti'nin ise diğer partilere göre daha çok çalışması gerekiyor. Özellikle de metropollerdeki Kürt oylarını kazanmak için yeni bir çalışma başlatılmasına ihtiyaç var. Çünkü AK Parti, HDP'yle birlikte en çok Kürt oyuna sahip bir parti. 7 Haziran ve 31 Mart seçimleri bize gösterdi ki AK Parti Kürt seçmenin desteğini alamadığı seçimleri kazanamıyor.

2023 SEÇİMLERİ İÇİN

O yüzden 2023 seçimlerini kazanması için Kürt oylarını alması gerekiyor. Kürt sorununun çözümü konusunda Cumhuriyet tarihi boyunca yapılamayanları yapan bir lider Cumhurbaşkanı Erdoğan. Kürtlerin de her seçimde güçlü bir şekilde destek verdiği birisi. Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazanmanın olmazsa olmaz şartlarından biri de Kürt oylarını kazanmaktan geçiyor. AK Parti bunun farkında. Özellikle metropollerdeki Kürt oylarını kazanmak için çalışma yapılması gündemde. Çok doğru bir adım olur. Onun için gecikmemesi gerekiyor. Çünkü 2023 seçimlerine giderken Kürt oylarının kazanılması hayati derecede önemli.

CUMHURBAŞKANI'NIN MAAŞI NE KADAR ARTACAK?

MEMUR, emekli ve asgari ücretle çalışanların gözü temmuz ayında yapılacak olan zamlarda. Çünkü fiyat artışları karşısında geçinmekte zorlanıyorlar. Meclis'e sunulan ek bütçedeki oranlara göre memur ve emekli maaşlarına temmuz ayından sonra yüzde 40.4 oranında artış yapılacak. Ama CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na ve muhalif medyadaki haberlere bakacak olursanız Cumhurbaşkanı Erdoğan maaşına yüzde 40.4 oranında zam yapıyormuş.

Ek bütçede ne deniliyor?

"Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde yer alan 'personel giderleri' ve 'Sosyal Güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri' ekonomik kodlarını içeren tertiplere, başlangıç ödeneklerinin yüzde 40.5'i oranında, 'Cumhurbaşkanı ödeneği' ekonomik kodlu tertibe başlangıç ödeneğinin yüzde 20.2'si oranında ödenek eklemesi yapılacak" deniliyor. Demek ki memur ve emeklilere yüzde 40.4 oranında artış yapılacak, Cumhurbaşkanı'nın maaşı ise yüzde 20.2 oranında arttırılacaktı. Yani yarı yarıya bir oranda.

KILIÇDAROĞLU BİLMİYOR MU?

Bu oranları ek bütçeyi inceleyen herkes görebilir. Peki Maliye bürokratlığından gelen ve ömrü bütçe hazırlamakla geçen Kılıçdaroğlu görmüyor mu?

"Erdoğan geçinemiyor herhalde, maaşına yüzde 40.4 zam istiyor" diyebildi.

Kılıçdaroğlu da çok iyi biliyor söylediğinin doğru olmadığını ama maksat algı operasyonu yapmak olduğu için bile bile doğruları söylemiyor.

BİR DE MADALYA TAKSAYDINIZ

DİRİ diri yakılarak öldürülen Pınar Gültekin davasında mahkeme Cemal Metin Avcı'ya haksız tahrik indirimi uyguladı.

İsyanım büyük.

Pınar Gültekin, vahşi bir şekilde katledilirken neyin haksız tahrikinde bulunmuş?

Adli Tıp raporunda, "Ceset, cenin pozisyonunda sola doğru kıvrık ve kafası sol aşağıya sarkık şekilde... Altı defa boynuna dolanmış, yedinci halka ağzından geçen bağ (halat) görüldü. Halatın altı defa boynuna dolanmış ve iyice sıkıştırılmış olduğu görüldü. Dokular ve kaslar önemli oranda kömürleşmiş, kolayca ayrılabilen haşlanmış et görümündeydi" diyor.

Canlı canlı boynuna 6 kat halat dolanırken Pınar Gültekin, Cemal Metin Avcı'ya karşı "Urganı boynuma 7 kat niye dolamıyorsun?" diye mi haksız tahrikte bulunmuş?

Savcılığın tespitine göre olay yerinde bıçak tespit edilemediğine göre Pınar Gültekin olmayan hangi bıçakla haksız tahrikte bulunmuş?

DİRİ DİRİ YAKILDI

Adli Tıp raporunda Pınar Gültekin'in diri diri yakıldığı tespitine yer veriliyor. "Kişinin ölümünün boyna basıya bağlı mekanik asfiksi sonucu meydana gelmiş olabileceği gibi boyna bası eylemi sonrası kişi yaşıyor iken yakılmasına bağlı da ölümün meydana gelmiş olabileceği" deniliyor.

22.06.2022

Sormak istiyorum. Pınar Gültekin canlı canlı yakılırken acaba hangi hareketiyle ya da sözüyle haksız tahrikte bulundu?

O nedenle isyanım büyük.

Ama sadece Pınar Gültekin olayında değil.

DUYGU DELEN DAVASI

Gaziantep'te 4'ncü kattan atılarak ölümüne sebebiyet verilen Duygu Delen davasından çıkan kararı da kabullenemiyorum. Pınar Gültekin'i diri diri yakan Cemal Metin Avcı'ya haksız tahrik indirimi uygulandı. Duygu Delen'in ölümüne sebebiyet vermekten yargılanan Mehmet Kaplan ise beraat ettirilerek tahliye edildi.

Ne diyeyim? Adalete, adalet gerek. Bunlara bir de madalya taksaydınız bari...

Esfender KORKMAZ

Dolar nereye kadar?

22 Haziran 2022 Çarşamba

TL'ye olan güven kaybı hiçbir zaman bu kadar düşük olmamıştı. Bunun iki temel nedeni var; Bir... MB gösterge faizine göre, reel faiz oranını eksi yüzde 34,3'tür. Bu eksi reel faiz ile TL cep yakıyor. İkincisi... AKP iktidarının Merkez Bankası'na olan güveni düşürmesidir. Çok açıktır ki; TL'yi basan ve kefil olan MB, Başkanlık ofisi gibi çalışırsa, sermaye bankaya güven duymaz.

Üstelik, üretim ithal girdiye bağımlı olduğu için, birçok sektörde pazarlık ve işlem Euro ve dolar kuru üstünden yapılıyor. Yani piyasada TL geçmiyor, dolar ve Euro geçiyor.

Merkez Bankası TÜFE-2003 yılı bazlı reel kur endeksine göre, dolar/TL kuru 17,3476 iken, TL yüzde 49,5 oranında daha düşük değerdedir. Eğer Endeks denge kuru olan 100'de kalsaydı, dolar kuru yaklaşık 9 lira olacaktı.

Dolar/TL reel kur endeksinin 100 olarak kalması için, kısaca doların TL enflasyonu eksi dolar enflasyonu kadar artması gerekir. Türkiye'de 2018 kur şoku ve arkasından gelen kur artışları, enflasyon farkından daha yüksek olduğu için, TL aşırı değer kaybetti.

Uygulamada Merkez Bankası reel kur endeksini nominal efektif döviz kuruna göre hesaplıyor. Bankanın açıklaması; "Nominal efektif döviz kuru, Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, Türk lirasının ağırlıklı ortalama değeridir. Ağırlıklar ikili ticaret akımları kullanılarak belirlenmektedir. Reel efektif döviz kuru ise nominal efektif döviz kurundaki nispi fiyat etkileri arındırılarak elde edilmektedir." şeklindedir.

Aslında FED'in faizleri artırmasından sonra dolar tüm dünyada diğer paralar karşısında değer kazandı. Dolar endeksi yükseldi. Dolar/Euro paritesi geriledi.

DOLAR ENDEKSİ

2021 Haziran; 92,431

2022 Haziran; 104,101

Endekste bir yılda artış yüzde 12,6.

EURO/ DOLAR PARİTESİ

2021 Haziran; 1,1910

2022 Haziran; 1,0510

Paritede bir yılda gerileme; yüzde 11,7

Dolar faizinin artması, Türkiye'yi daha çok etkiledi. Doğrudan yabancı yatırım sermayesi artık gelmiyor. Türkiye'de olanlar da çıkıyor. Söz gelimi eBay yabancı sermayeli şirket de Gitti-Gidiyor'u kapatarak Türkiye pazarından çıkıyor.

Doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmediği gibi sıcak para da çıkıyor. Borsada yüzde 66,1 olan yabancı payı yüzde 37,91'e geriledi.

Portföy yatırımlarında Ocak-Nisan arasında ilk 4 ayda, 5,5 milyar dolar net çıkış olmuştur. Dahası artık yerli yatırımcı da dış borsalara gidiyor.

Türkiye'nin bir yıl içinde ödemesi gereken dış borç tutarı, 181,4 milyar dolardır. 2022 cari açığını 50 milyar dolar olarak tahmin ediyorum. Bu şartlarda Türkiye'nin bir yılda 231 milyar dolar dış borç çevirmesi gerekir. Ancak Türkiye'nin uluslararası piyasalarda işlem gören beş yıllık tahvillerinin iflas risk primini gösteren CDS oranı 818 baz puana çıktı. Bu durum dış borçlarda temerrüt riskini artırdı.

Bu şartlarda yıl sonu dolar kuru belirli şartlar altında tahmin edilebilir.

Siyasi iktidar, istikrar programı hazırlayıp, IMF'ye giderse veya erken seçim kararı alırsa, dolar kuru 15 liranın altına düşer.

Siyasi iktidar hiçbir önlem almazsa ve Türkiye dış borçlarında temerrüde düşerse, dolar kuru bir gecede 50 lira olur.

Yıl sonuna kadar, kayıt dışı emanet döviz girişi olursa, dolar kuru 25 liranın altında kalır.

Ocak ayında Yeniçağ Gazetesindeki köşemde FED'in dolar faizini artırmasının etkilerini yazmıştım. Burada; "Dolar faizi artınca, Türkiye'ye giren portföy yatırımları azalır. Çıkış da olur. Doğrudan yabancı yatırım sermayesi daha uzun dönemli bakar. Zaten Türkiye'ye konut satışı dışında, doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmiyor. Yabancı sermaye girişi olmazsa ve çıkışı olursa, bu çıkışlar dövize talebi artırır ve kur artışına neden olur." şeklinde bir yazı yazmıştım. Bu dediklerim aynen gerçekleşti.

Ama bir yandaş medya, bugüne kadar tahminleri tutmayan CHP'li ekonomist korku pompaladı diye yazmıştı.

Bugün bir kritik eşikteyiz. Siyasi iktidar ve yandaş medya daha akıllı olup, bu dediklerimi dikkate alırlarsa, yalnız Türkiye için değil kendileri için de doğru yapmış olurlar.

İbrahim Kahveci

Şimdi elektrik çarpacak

Faiz sebep & elektrik çarpması sonuç...

Enerji Piyasaları İşletme A.Ş verilerinden aktarıyorum.

Dün (21 Haziran) 1MWh elektrik fiyatı 2,721 liraydı. Tam 1 yıl önce bu fiyat 0,420 liraydı. Artış oranını hesaplamıyorum. İnsanı çileden çıkartan bir artış.

Aylık ortalama fiyattan söyleyeyim: Şubat 2021: 0,,288TL. Ve Haziran 2022: 2.373TL

Yaklaşık 10 katlık bir artış. Çünkü günlük fiyat dün 2,72TL'ye geldi bile.

Ben size bir şey daha söyleyeyim: Üstte verdiğim fiyatlar üreticideki elektrik fiyatıdır. Bunun içinde iletim-dağıtım paraları yoktur; bunun içinde vergiler yoktur; bunun içinde kayıp-kaçak parası yoktur... İşte üreticideki bu fiyata yukarıda saydığım 'ekler' eklendiğinde bizler elektriğe 2 kattan fazla para ödüyoruz.

Mesela geçen yıl şubatta üreticide 0,288TL olan elektriği tüketiciye nihai fiyat olan 0,798TL'den satıyordu. Dikkat ederseniz aradaki fark 2,5 kat gibi bir şey...

Şimdi durum öyle değil. Nisan 22'de üreticide elektrik fiyatı 1,831TL ederken tüketiciye satış fiyatı 1,556 liraydı. Sanayici ve esnaf ise bu elektriği bizden çok daha yüksek fiyattan kullanıyor... O ayrı bir şey.

Aylık ortalamadan söyleyeyim: Üreticide fiyat 01-21 Haziran ortalaması 2,373TL; yani evlerde kullandığımız fiyatın (1,56 TL) çok ama çok üzerinde.

Sadece üreticideki fiyatı konut fiyatına yansıtıyoruz dersek en az yüzde 50 zam yapılması gerekiyor. Yok eskisi gibi elektriği normal piyasa satışı yapılsa durumu hiç düşünmeyin: FELAKET...

22.06.2022

Evet, sistem kilitlendi. Adeta elektriksiz kalmakla karşı karşıyayız. Ya zam yapılacak ya da kesintiler artacak.

Elektrik fiyatları neden artıyor?

İlk neden ithalat fiyatlarından. Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerinden aktarıyorum: Geçen yıl şubat ayı Avrupa doğalgaz fiyatı (\$/mmbtu) 6,1... Bu yılın ilke 5 aylık ortalaması ise 32,0.

Şöyle yapalım: Gelin bunu TL ile ölçelim: Şubat 2021: 6,1mmbtu*7,08\$/TL= 43 TL

Şimdi ise 32,0mmbtu*17,30\$/TL= 554 TL.

Gördünüz mü artışı... 10 kattan fazla bir artış var.

Bunu ithal kömür fiyatı üzerinden de yapalım: Şubat 2021 62,0*7,08=439 TL

Şimdi ise 112,4*17,3=1.944 TL. Burada da yaklaşık 5 katlık bir artış var.

İyi ama biz elektriğin hepsini ithal kömür ve ithal doğalgaz santrallerinden mi üretiyoruz? EPDK mart verilerine göre ülkemizde toplam elektrik üretiminin %49,32'si yenilenebilir santrallerden karşılanıyor. Bunlar ne mi? Hidroelektrik, rüzgar, jeotermal, güneş santralleri... Bunlara üretim aşamasında döviz ödemiyoruz; yatırımlarda kullanılan krediler dövizse bizi etkiliyor.

Hatta bu saydıklarımın %15,53 paya sahip yerli kömür santrallerini de ekleyebiliriz. O vakit oran %64,8'e çıkıyor.

Demek ki, elektrik üretiminde doğrudan yurtdışına bağılılığımız %35'lerde kalıyor.

O vakit bu kadar zam neden oldu? Üreticide fiyatlar bu kadar neden arttı?

Halka açık elektrik şirketlerinin ilk 3 aylık bilançolarından satışlar ve brüt karlarını vereyim (Satış/Brüt Kar -Milyon TL):

Ak Enerji : 2.215/434 (önceki 614/71)

Aksa Enerji: 5.892/1,427 (önceki 2.144/396)

Aydem Enerji: 849/528 (önceki 257/84)

Galata Wind Enerji: 290/247 (önceki 88/58)

Odaş Enerji: 1.071/532 (önceki 277/58)

22.06.2022

Cante Enerji: 907/507 (önceki 238/52)

Zorlu Enerji: 5.962/934 (önceki 2.407/379)

Bu şirketleri üst üste topladığımda şu çıkıyor: Bu yılın ilk 3 ayında 17.186 milyon liralık satıştan 4.652 milyon lira brüt kar elde etmişler. Brüt kar marjı %27,1

Ya geçen yılın ilk 3 ayında durum neymiş?

Aynı şirketler geçen yıl ilk 3 ayda 6.025 milyon liralık satıştan 1.098 milyon lira brüt kar elde etmişlerdi. Brüt kar marjları da %18,2 ediyordu.

Hem satışlar patlamış hem de kârlar...

İyi ama bu durum bankalarda da aynı değil mi? Hatta bir çok sektörde de aynı durumu görmüyor muyuz?

Görüyoruz tabii...

Bu konuya daha önceleri de değinmiştim. Ortada müthiş bir öngörüsüzlük var. Enerji şirketlerinin yatırım borçlarının büyük kısmı döviz cinsinden. Acaba yarın dolar 17,0 lirada mı kalacak yoksa 25,0 liraya mı çıkacak?

Görünen o ki, şirketler de kendilerini korumaya çalışıyor. Normal marjların çok üzerinde satış yaparak risklerini düşürmek istiyor. Umarım Ankara öngörülebilir bir ekonominin ne kadar önemli olduğunu anlayabilir.

Oğuz Demir

Satın al(ama)ma gücü paritesi!

Hepimizin en temel sorunu yaşamın yetişemediğimiz bir hızda pahalı hale gelmesi. Bir atasözümüz var ya hani “**Allah kimseyi gördüğünden geride koymasın**” diye...

Maşallah her geçen gün bir önceki gün yaşadığımızdan geriye doğru koşu koşu gidiyoruz.

Biliyorsunuz zaten uzun zamandır da bu konularda konuşuyoruz, yazıyoruz. Biz bunları söylerken iktidar ise **asıl pahalılığın dünyada** olduğunu söylüyor.

Açıklanan verileri de öyle güzel kullanıyorlar ki...

Mesela alıyorlar **Avrupa'daki benzin fiyatını! Euro/TL kuruyla çarpıyorlar. Sonra dönüyorlar bakın Avrupa'da en ucuz benzin bizde** diyorlar.

Ya da başka malları örnek gösterip aynı bu şekilde karşımıza çıkıyorlar.

Biz de hep satın alma gücüne göre bakacaksınız diye uyarıyoruz.

Bazen biz de karşılaştırma yaparken eksik karşılaştırma yapabiliyoruz.

Mesela **asgari ücretin yıllar itibariyle kaç altın aldığı karşılaştırması, zaten altını uzaktan bile göremeyen asgari ücretli için pek anlamlı bir karşılaştırma değil artık.**

En makul karşılaştırma ise **bir tüketim sepetinin farklı ülkelerdeki satın alım gücü üzerinden** olabilir diye yazıyorum hep.

İşte tam da bunun için hazırlanan bir veri var.

Satın alma gücü paritesi deniyor!

2021 yılı verilerini de evvelki gün yayınladılar...

Manşete bakarsanız yine iktidara yakın isimlere süper malzeme çıktı.

Manşetteki malzeme şu:

22.06.2022

“Türkiye’nin 2021 yılı sonuçlarına göre tüketim mal ve hizmetlerine ilişkin fiyat düzeyi endeksi 40 oldu. Bu değer AB içindeki en düşük değer. **27 Avrupa Birliği ülkesi genelinde 100 euro karşılığı satın alınan aynı mal ve hizmet sepetinin, Türkiye’de 40 Euro karşılığı Türk Lirası** ile satın alınabileceğini gösteriyor.”

Almanya için bakarsanız bu sepetin fiyatı **111 euro...**

Yani biz acayip ucuz bir ülkeyiz...

Avrupalı’nın 100 euroya alabildiği mal ve hizmetleri biz Türkiye’de 40 euroya alabiliyoruz.

Harika haber değil mi?

Değil!

Neden mi değil?

Çünkü iş sadece sepetin fiyatı değil. Aynı zamanda **o sepeti satın alabilecek gelirin elde edilebilmesinde.**

İşte tam da bu noktada canımız yanıyor...

Bizde **40 euroyu kazanmak öyle kolay değil!!!**

Almanya örneğinden bakalım mı?

Almanya’da asgari ücret son düzenlemeyle beraber saatlik **12 euroya** yükselecek. **Yani 9 saat çalışan bir asgari ücretli** aynı mal ve hizmetlerden oluşan sepeti satın alabiliyor. Aynı sepet için Almanya’daki asgari ücretlinin **sadece bir gün çalışması yeterli** olacak.

Türkiye’de **neredeyse artık standart ücrete dönüşen** asgari ücretin saati ne kadar dersiniz hesaplayalım.

Yasal çalışma süresi sınırı olan **haftada 45 saat için ayda 4.253 TL** ödeniyor. Saat ücreti **23,6 TL**’ye geliyor. Bugünkü kurdan bakıldığında (1 Euro=18,30TL) saat ücreti **1,30 euro** ediyor.

Almanya’da **9 saatte edilen sepet için 30 saatten fazla çalışmak** anlamına geliyor. **Yani 3,5 kat!**

Bu yeterince acıtmadı daha acısı var mı diye sorarsanız onu da diyeyim...

Hesaptan anlamayan, tek derdi kendisi olan iktidar sahiplerinin **bu tablodan utanmak yerine,** milyonlarca insana **bunu şükür malzemesi** olarak sunmaları...

22 Haziran 2022, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Arap turistler yolda

Suudi Arabistan Veliht Prensi **Selman**, Türkiye'ye geliyor. Bu görüşmede bölgesel meseleler ve ekonomik anlaşmalar gündeme gelecek. Türkiye-Suudi Arabistan ilişkilerinin normalleşmesinde çok önemli bir adım olacak. Ziyaret öncesinde üç senedir devam eden Suudi turistlerin Türkiye'ye ziyaret yasağı kaldırıldı.

1 Temmuz günü ilk Suudi turist uçağının Trabzon'a inmesi bekleniyor. Suudi turistler havanın serinliği vesilesiyle Karadeniz yaylalarında yaz tatili geçirmeyi seviyorlar. Türkiye hem doğası hem kültürü hem de fiyatları ile tüm dünyanın cazibe noktası haline geldi. Belli ki turizm sezonu çok iyi geçecek.

NATO'NUN OYUNUNU BOZDUK

Bu ayın sonunda İspanya'da yapılacak olan NATO zirvesinde Türkiye'nin merkezinde bulunacağı tartışmalar şimdiden ilgi çekmeye başladı. Bu tartışmanın başında Yunanistan'ın Türkiye hakkındaki iddiaları ve Türkiye'nin Yunanistan'a dönük cevapları geliyor.

Yunanistan, Türkiye'nin hava sahasını sürekli ihlal ettiğini söyleyecek ve özellikle Dedeoğaç üzerinde yapılan uçuşlara dikkati çekecek. Türkiye de adaların anlaşmalara aykırı biçimde silahlandırılmasını işleyecek.

Bu arada Türkiye'nin veto ettiği İsveç ve Finlandiya'nın durumu da NATO zirvesine konu olacak. Ukrayna'ya yaptıkları tüm yardımlara rağmen Rusya'yı durduramayan NATO ülkeleri, İsveç ve Finlandiya'nın NATO'ya katılmasıyla birlikte, "**Bakın ama NATO güçlendi**" diye caka satacaklardı.

Türkiye'nin tavrı bütün bu oyunu bozdu. Ekonomik olarak da Avrupa kendine koyduğu ambargolarla baş başa kaldı.

AVRUPA'DA İSTİKRARSIZ DÖNEM

Avrupa ülkeleri ekonomik krizle ve işçi direnişleriyle boğuşuyor. İngiltere'deki demiryolu işçilerinin grevi yüzünden bu ülkede hayat iyice aksadı.

Almanya'da ise 40 yılın en yüksek enflasyonu yaşıyor. Yüzde 39.5 oranındaki enflasyon Almanya'da hayatı zor hale getirdi.

Fransa'da parlamento çoğunluğunu kaybeden **Macron**, seçimlerde yeniden seçilemeyen kendine bağlı başbakanın istifasını reddetti. Fransa'yı siyasal kararsızlık günleri bekliyor.

Amerika'da **Biden**'in durumu da hiç parlak değil. ABD son 50 yılın en büyük fiyat artışlarını yaşıyor. **Biden**, kamuoyu yoklamalarında dipte. Anlayacağınız Rusya'ya ambargo koyup **Putin**'e karşı ayaklanma çıkararak devirmeyi planlayanların hepsinin koltukları çok fena sallanıyor.